

ons kenmerk : UM1706766
zaaknummer :
uw kenmerk :
uw brief van : 29 juni 2017
afdeling : Beleid
contactpersoon : Marianne Timmermans
telefoonnr. : 0167-543 484
bijlage(n) : --

De voorzitter van de regiegroep Regionale
Energiestrategie, de heer M. de Gelder
p/a Regio West-Brabant
Postbus 503
4870 AM ETTEN-LEUR

onderwerp : Reactie op ontwerp Regionale Energiestrategie
West-Brabant Ons 2050

Steenbergen, 31 oktober 2017

Geachte heer de Gelder,

Wij ontvingen uw brief van 29 juni 2017 over de ontwerp Regionale Energiestrategie West-Brabant Ons 2050 (hierna: RES).

In deze brief wordt ons college de mogelijkheid gegeven om vóór 1 oktober 2017 op de RES te reageren.

Wij hebben u op 6 juli 2017 meegedeeld, dat deze datum voor ons niet haalbaar was, aangezien de gemeenteraad - gezien het belang van de RES - in de reactie op de RES diende te worden meegenomen.

U werd wel een zo snel mogelijke reactie in oktober 2017 in het vooruitzicht gesteld.

Onderstaand treft u onze reactie aan op de algemene vraag of de strategie kan rekenen op onze steun, of de strategie mogelijk aanpassing behoeft of anderszins zorgt voor vragen die de regiegroep dient te beantwoorden.

Daarnaast wordt geantwoord op de drie gestelde specifieke vragen.

Aangezien een ambtelijke beoordelingsronde van de RES vóór het aanbieden aan ons college niet heeft plaatsgevonden, zijn er nog wel relatief veel kritische opmerkingen en vragen bij de RES.

REACTIES OP DE ALGEMENE VRAAG

Vooropgesteld wordt, dat het opstellen van de RES waardevol is om ook in regioverband te bekijken hoe gewerkt kan worden aan de energietransitie. Het is duidelijk dat we een hele opgave hebben om de regionale doelstelling van energieneutraal in 2050 te halen. Dit betekent dat we verschillende opties moeten combineren. Om als gemeentebestuur een afweging te kunnen maken aan welke duurzame energieopties we mee willen werken zal bij het opstellen van de lokale visie energie en ruimte de regionale energiestrategie worden gebruikt.

We hebben echter ten aanzien van de voorliggende RES de volgende reacties:

- De webversie van de strategie is niet gebruiksvriendelijk. Verder zijn de kaarten slecht of niet leesbaar. Het zou goed zijn om op alle kaarten de gemeentegrenzen aan te geven;
- Niet duidelijk is hoe de kaarten zich tot elkaar verhouden (bijvoorbeeld kaart A schematische weergave maximale opwekkingsperspectief, kaart B Inspiratiekaart Kracht en Licht en kaart F kansenkaart met ideeën opgehaald in de ateliers);
- Om de doelstelling voor 2050 te halen moeten 9500 woningen per jaar gerenoveerd worden in de regio. Huidige systemen zoals nul op de meter zijn voor particulieren niet interessant vanwege de hoge kosten die hieraan verbonden zijn. We zijn geïnteresseerd in oplossingen die woningen energieneutraal maken, maar minder hoge kosten met zich mee brengen;
- De energietransitie gaat een enorme impact hebben op de ruimte in West-Brabant. We zien de energietransitie dan ook als een ruimtelijke opgave. Een belangrijke vraag hierbij is of alle stakeholders bereid zijn om mee te werken aan ingrepen in de omgeving. Is er in de regio bereidheid om met zonneparken of windmolens aan de slag te gaan? Per gemeente zal daarom eerst een visie energie en ruimte opgesteld moeten worden, welke geïntegreerd wordt in de lokale omgevingsvisie.

In onderstaand overzicht worden vervolgens bladzijdegewijs eerst de stellingen/begrippen/voorstellen in het RES (onderstreept) aangehaald. Aansluitend wordt hierop een reactie gegeven.

Blz. 4 'lokaal energiebeleid door de shredder'.

Deze stelling wordt niet onderschreven en is ook in tegenspraak met de aanbeveling op blz. 59 om de RES te gebruiken bij het opstellen van lokale omgevingsplannen/visie. Lokaal draagvlak is van essentieel belang. Lokaal energiebeleid moet de basis vormen voor een gedragen energietransitie.

Blz. 7 Begrippen kracht en licht, lage en hoge temperatuurwarmte e.d..

Geef een toelichting op deze begrippen.

Blz. 9 'Voor de transitie naar duurzame opwekking zien wij een sterk regisserende rol op regionale schaal'.

Dit principe is niet in lijn met de gedachte van de Omgevingswet. De gemeente is primair aan zet om een lokaal gedragen visie te ontwikkelen, die vervolgens gerealiseerd moet worden.

Het valt niet te verwachten dat elke gemeente op korte termijn een adequate omgevingsvisie heeft, waarmee de energietransitie is geborgd. De legitimatie om te handelen is derhalve niet op voorhand zeker gesteld.

Binnen de regio zouden afspraken gemaakt moeten gaan worden over de termijn waarbinnen lokale omgevingsplannen/visies en lokale energieplannen worden opgesteld.

Als er gezamenlijke projecten zijn, dan kunnen deze regionaal of subregionaal opgepakt worden. Dan pas is de sturende rol van de regio helder.

Wel kan de regio via monitoring het proces zorgvuldig in beeld brengen en waar nodig aanjagen.

Blz. 9 'We stellen voor om alle ruimtelijke ontwikkelingen te combineren om de regionale energietransitie mogelijk te maken. Alle ingrepen aan infrastructuur, woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen worden hiervoor ingezet'.

Het lokaal energiebeleid vormt de basis. Zie bovenstaande opmerking.

Blz. 9 'Het voorstel is om de Stichting Ons 2050 op te richten'.

Wij zijn geen voorstander van het opzetten van een extra regionale structuur. Zeker niet als het gaat om een netwerkorganisatie of strategische organisatie. Er rijzen veel vragen bij dit voorstel. Wat is de rol van het regionaal energieloket? Hoe worden de (lokale)trajecten precies ondersteund? Zijn er kosten voor de gemeenten, buiten die waarover onder andere de RWB nu al heeft toegezegd bij te zullen dragen? Of volstaat het leveren van capaciteit, vergaderruimte e.d.? Wat is de verdeelsleutel over de verschillende stakeholders?

En gaat het alleen om de kosten voor de op te zetten stichting of ook om andere kosten?

Blz. 11 'uitvoeringsagenda'. Bij het maken van de duurzame Energiemeters (tot 2022) wordt o.a. gesproken over het versneld realiseren van zon en wind projecten (8,55 PJ tot 2022). Eveneens wordt aangegeven dat de energietransitie meegenomen moet worden in de ruimtelijke ontwikkelingen.

Gemeentelijk uitgangspunt is energieneutraal worden in 2040. Hiervoor wordt een gedragen visie op energie en ruimte ontwikkeld. Belangrijke keuzes moeten hier worden gemaakt.

Blz. 11 'uitvoeringsagenda'. Onder het voorbereiden om duurzame Energiekilometers te maken (2022-2030) is opgenomen dat er gezamenlijke keuzes worden gemaakt over het inpassen van duurzame energiebronnen. Ook op plekken waar deze in zekere mate kunnen zorgen voor aanpassing in de vigerende wet- en regelgeving en/of maatschappelijke weerstand.

Gemeentelijk uitgangspunt is energieneutraal worden in 2040. Hiervoor wordt een gedragen visie op energie en ruimte ontwikkeld. Daarna kunnen regionaal gezamenlijke keuzes gemaakt worden.

Blz. 13 'Er dienen zich ook nieuwe maatschappelijke opgaven aan die vragen om een regionale oriëntatie en aanpak. Zoals klimaatadaptatie en energietransitie'.

De regionale oriëntatie moet worden afgestemd op de visies van de verschillende gemeenten. Het start ermee, dat elke gemeente zoveel als mogelijk de verantwoordelijkheid neemt voor haar eigen grondgebied.

Blz. 14 In de energieagenda West-Brabant is opgenomen dat de 18 West-Brabantse gemeenten een eigen lokaal beleid hebben als het gaat om duurzaamheid en energietransitie. De inhoud van deze programma's wisselt en zijn ook erg specifiek gekoppeld aan lokale uitdagingen, mogelijkheden en opgaven.

Dit is de goede basis.

Blz. 21 Op kaart B (inspiratiekaart Kracht en Licht) op blz. 21 is voor Steenbergen opgenomen:

- het Schelde-Rijnkanaal als regionale kans voor wind;
- de locatie ten zuiden van het bestaande AFCNP als lokale kans voor zon, en zijn;
- het Volkerak en de polder ten zuiden van Dinteloord als regionale kansen voor zon.

Op blz. 33 staat een verwijzing naar deze kaart B en wordt ten onrechte vermeld, dat op kaart B een groot aantal gerealiseerde of op dit moment in uitvoering zijnde projecten staat. Bovengenoemde projecten behoren daar in ieder geval niet toe.

Blz. 28 'In 2030 is het mogelijk om de behoefte van 18 PJ in het transitiepad Kracht & Licht volledig duurzaam op te wekken. Voor dit transitiepad is de minst omvangrijk verandering in het bestaande systeem nodig.'

Windturbines en zonneweides hebben een grote ruimtelijke impact. Eveneens is er tegen met name de windturbines een grote maatschappelijke weerstand.

Blz. 30 Naar verwachting zal de weerstand tegen duurzame energie (specifiek op wind in West-Brabant) de komende jaren afnemen.

Daarvoor is wel een succesvolle bewustwordingscampagne nodig, gecombineerd met sociale participatie. Het is een hoopvolle verwachting, maar de tijd zal leren of het realistisch is.

Blz. 31 'Anders dan bij de energieopwekking (waar ruimtelijke impact, afstemming en overleg vraagt om een leidende rol op regionaal of bovenregionaal niveau), zien wij de energiebesparingsopgave vooral als een lokale uitdaging en taak.'

De sturing op de lokale energieopwekking is primair een opgave van de gemeente. Als er op basis van lokale energievisies/-plannen gezamenlijke projecten zijn, dan kunnen die regionaal of subregionaal worden opgepakt. Voor de energiebesparing liggen er via het regionaal energieloket ook kansen voor de regio.

Blz. 32 'versneld realiseren van de duurzame elektriciteitsprojecten tot 2022, waaronder windmolens en alle mogelijke vormen van zonne-energie.'

Welke projecten zijn dit volgens de regio?

Blz. 33, 34 en 35: De ideeën op kaart F 'kansenkaart met ideeën die opgehaald zijn in de ateliers' worden

voor het grondgebied van de gemeente Steenberg en niet onderschreven. Wij gaan een lokale visie op energie en ruimte opstellen. De uitkomst uit de lokale visie vormt de basis voor de energietransitie in Steenberg en.

Blz. 53 'Totaal moeten we tot eind 2022 4,5 PJ besparen op onze energie uitstoot en 8,55 PJ extra duurzame energie opwekken'

Betekent dit dat elke gemeente een uitvoeringsprogramma (Lokaal Energie Akkoord) moet hebben, dat opgeteld minimaal dit resultaat moet bevatten?

Blz. 54: Welke Zon- en Windprojecten kunnen versneld worden uitgevoerd?

Blz. 56 onder 2: Er moeten gezamenlijke keuzes gemaakt worden over het inpassen van duurzame energiebronnen. Ook op plekken waar deze in zekere mate kunnen zorgen voor aanpassing in de vigerende wet- en regelgeving en/of maatschappelijke weerstand (op de kaarten als opgenomen in de hoofdstukken 2 en 4 is een aantal zoekgebieden aangewezen).

De huidige kaarten zijn gebaseerd op een inschatting van zoekgebieden. Niet deze regionale kaart, maar een lokaal gedragen kaart moet de basis zijn voor projecten.

Blz. 59 onder 9.1 geïnventariseerde kansen 2 (de regio heeft de kans om zelf de regio te voeren in haar toekomstige energielandschap) en 5 (er zijn veel projectkansen en projecten opgehaald, het nader uitwerken van al deze projecten is een meer dan goede start van de implementatie van de regionale energiestrategie).

De kansen zullen eerst op een adequate manier in beeld gebracht moeten worden, bijvoorbeeld in een gemeentelijke visie op energie en ruimte.

Blz. 60: De aanbevelingen voor de provincie (1. de ruimtelijke keuzes uit de RES in de provinciale Omgevingsvisie verankeren en 2. Stroomlijn de regionale samenwerking verder door het inrichten van een centrale spil en plek en spreek met elkaar af wie daar wat doet en aan dient bij te dragen).

Deze aanbevelingen onderschrijven we niet. De nu gemaakte kaarten kunnen geen gedragen basis voor een provinciale omgevingsvisie vormen, omdat er geen lokaal draagvlak voor is. Daarvoor zal eerst de lokale visie energie en ruimte vastgesteld moeten worden.

REACTIES OP DE SPECIFIEKE VRAGEN

Vraag 1: Op welke manier kunt en wilt u deze strategie verder borgen binnen uw organisatie/bedrijf/stichting en welke mogelijke hulp heeft u daarvoor van ons nog nodig?

Zoals uit onze reacties op de RES blijkt, kan de RES een belangrijk instrument zijn bij het opstellen van de lokale visie energie en ruimte. In de lokale visie zal opgenomen worden aan welke duurzame energieopties en op welke locaties we in de toekomst mee willen werken.

Elke gemeente zou met gebruikmaking van de RES een lokale visie energie en ruimte op moeten stellen met daarbij het doel om binnen de eigen gemeente energieneutraliteit te bereiken (in 2050). De regio zou met de gemeenten afspraken moeten maken om die visies bijvoorbeeld eind 2019 gerealiseerd te hebben.

Daarna kan de regio de sturende rol vervullen als er gezamenlijke ruimtelijke ontwikkelingsprojecten zijn.

Daarnaast zal met gebruikmaking van de RES en regionale ondersteuning verder uitvoering worden gegeven aan het thema energie binnen het lokale duurzaamheidsbeleid.

Vraag 2: Op welke manier kunt u participeren in het verder implementeren van deze strategie en welke voorwaarden wilt u daaraan verbinden?

De definitieve RES zal hopelijk als goed hulpmiddel kunnen dienen bij het opstellen van onze lokale visie energie en ruimte.

Vraag 3: Wat vindt u van de voorgestelde organisatievorm, benoemde acties en kansen en knelpunten?

Mede omdat er nog veel onduidelijk is zijn wij nu geen voorstander van het oprichten en kwartier maken van een Stichting Ons 2050 (actie 1). Een extra netwerkorganisatie of strategische organisatie is op voorhand niet wenselijk.

Een organisatie die zich inzet voor ondersteuning van (zich nog aandienende) duurzame energieprojecten, die op basis van het huidige ruimtelijke beleid in principe gerealiseerd zouden kunnen worden, kan wel een meerwaarde voor de regio zijn.

Actie 2 'Aansluiten en verstevigen van lokale besparingsacties' ondersteunen we wel. Bij actie 3 is ons niet duidelijk welke zon- en windprojecten in andere gemeenten versneld gerealiseerd kunnen worden.

Duurzame warmte waar het op grond van het huidige beleid mogelijk is, kan toegepast worden (actie 4).

Ook actie 5. 'Aanjagen en stimuleren van innovatie voor duurzame mobiliteit' en actie 6. 'Starten en uitwerken van de communicatie' hebben onze steun.

Voor actie 7. 'Zorgen dat energietransitie wordt meegenomen in ruimtelijke ontwikkelingen', geldt dat dit afgewogen zal worden bij het opstellen van de visie energie en ruimte.

Met de geïnventariseerde beschreven kansen (blz. 59) zijn we het eens, met die restrictie, dat het nu naar onze overtuiging niet mogelijk is gezamenlijk keuzes te maken en deze te

verankeren in zowel lokale als provinciale omgevingsplannen. Bij de projectkansen zijn we blij met de energiecoöperaties en andere burgerinitiatieven zoals Buurkracht, die al meedenken en meedoen. We wijzen er wel op dat dit over het algemeen vrijwilligersorganisaties zijn die niet overvraagd mogen worden.

Wij denken dat bij de transitiepaden Mobiliteit & Transport en Hoge temperatuur Warmte stevige hulp nodig is vanuit het rijk en de provincie en zijn het ermee eens dat het een hele opgave is om alle bewoners te bereiken en de bewustwording te vergroten. We zijn het ook eens met de andere benoemde knelpunten.

Tot zover de reactie op de RES.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien met belangstelling uw antwoord op de reacties op de ontwerp Regionale Energiestrategie West-Brabant Ons 2050 tegemoet.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders voornoemd,
De secretaris, De burgemeester,

M.J.P. de Jongh RA

R.P. van den Belt, MBA